

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម

អាជ្ញាធរត្រូវបញ្ឈប់ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញទៅលើសមាជិកសហជីពណាហ្គារីលដ៍ជាស្ត្រី ដែលកំពុងធ្វើកូដិកម្មដោយសន្តិវិធី

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២

យើងខ្ញុំ ជាអង្គការសង្គមស៊ីវិល សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងសហជីព មានរាយនាមដូចខាងក្រោម សូមសម្តែងការសោកស្តាយយ៉ាងខ្លាំង ចំពោះហេតុការណ៍ថ្មីៗនេះ ទាក់ទងនឹងអំពើហិង្សាដែលបង្កឡើងដោយអាជ្ញាធររដ្ឋ ដែលរួមមានការបៀតបៀនផ្លូវភេទទៅលើស្ត្រីមួយចំនួន ដែលចូលរួមក្នុងការជួបជុំ និងធ្វើកូដិកម្មដោយសន្តិវិធី ។ ជាពិសេស សមាជិកសហជីពទ្រទ្រង់សិទ្ធិការងារបុគ្គលិកកម្មករខ្មែរនៃក្រុមហ៊ុនណាហ្គារីលដ៍ (LRSU) ដែលភាគច្រើនជាស្ត្រី បានទទួលរងនូវអំពើហិង្សា ការចាប់ដាក់ពន្ធនាគារ និងការអនុវត្តវិធានការកូវីដ១៩ ដោយមិនត្រឹមត្រូវ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការធ្វើកូដិកម្មដោយសន្តិវិធីរបស់អ្នកទាំងនោះ ចាប់តាំងពីខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ មក ។

កាលពីថ្ងៃទី២២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ អាជ្ញាធរបានចាប់រុញ ទាញ និងសែង កូដិករអហិង្សាទាំងនោះ ដោយបង្ខំឱ្យចូលទៅក្នុងរថយន្តក្រុងមុនពេលបញ្ជូនពួកគេ ទៅមណ្ឌលធ្វើចត្តាឡីស័កជំងឺកូវីដ១៩ មួយកន្លែង នៅខណ្ឌព្រែកព្នៅ រាជធានីភ្នំពេញ ។ សមត្ថកិច្ចជាបុរសម្នាក់ បានចាប់និងច្របាច់ដោះរបស់ស្ត្រីម្នាក់ ខណៈពេលដែល នាងត្រូវបានបង្ខំឱ្យចូលទៅក្នុងរថយន្តក្រុង ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ នៅថ្ងៃ២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ អាជ្ញាធររដ្ឋបានប្រើកាសាអាសត្រាមបំពារបំពានផ្លូវភេទមិនសមរម្យទៅលើកូដិករ។ យើងបានកត់សម្គាល់ថា ទង្វើនៃការបៀតបៀនផ្លូវភេទស្រដៀងគ្នានេះ ក៏ធ្លាប់កើតមានចំពោះស្ត្រីវ័យក្មេងដែលជាសកម្មជនបរិស្ថានកន្លងមកដែរ ។

កូដិករជាស្ត្រីជាច្រើន ត្រូវបានអាជ្ញាធរដាក់គោលដៅជាបន្តបន្ទាប់ដោយមិនសមស្រប ក្នុងការបំបែកការតវ៉ា និងការធ្វើកូដិកម្មដោយសន្តិវិធី ។ អំឡុងខែមករា កូដិករដែលភាគច្រើនជាស្ត្រី ដែលក្នុងនោះមានស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមួយចំនួន ត្រូវបានគេហាមឃាត់ក្នុងការប្រើប្រាស់បន្ទប់ទឹកនៅជិតកន្លែងធ្វើកូដិកម្មដោយមិនសមហេតុផល ទាំងដែលបន្ទប់ទឹកទាំងនោះ នៅបើកឱ្យប្រើប្រាស់ឡើងវិញជារៀងរាល់ថ្ងៃ ក្រោយពេលដែលកូដិករទាំងអស់វិលត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ។ អាជ្ញាធរ ក៏បានរារាំងកូដិករជាស្ត្រី ដោយមិនឱ្យអ្នកទាំងនោះត្រឡប់ទៅផ្ទះរហូតដល់យប់ជាច្រើនដង ហើយពេលខ្លះតាមដានអ្នកទាំងនោះនៅពេលដែលពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ។

នៅក្នុងខែនេះ កូដិករទាំងអស់បានអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់តាមបទបញ្ជានិងការណែនាំនានា ក្នុងការធ្វើតេស្តជំងឺកូវីដ១៩ ជាច្រើនដង និងបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃការធ្វើចត្តាឡីស័កផងដែរ ។ ទោះបីជាបានធ្វើតាមលក្ខខណ្ឌទាំងអស់នេះហើយក្តី ក៏នៅថ្ងៃទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ កូដិករចំនួន ៦៤ នាក់ ក្នុងនោះស្ត្រី ៥៦ នាក់ និងបុរស ៨ នាក់ ត្រូវបាននាំខ្លួនដោយបង្ខំ ទៅកាន់ទីតាំងធ្វើចត្តាឡីស័កមួយកន្លែង ខណៈដែលពួកគេព្យាយាមធ្វើកូដិកម្មបន្តទៀត ហើយរហូតដល់ពេលយប់ទើបពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ។ នៅថ្ងៃទី២២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ កូដិករចំនួន ៣៩នាក់ ដែលមានស្ត្រី ៣១ នាក់ និង បុរស ៨ នាក់ ត្រូវបាននាំខ្លួនដោយបង្ខំយកទៅកាន់មណ្ឌលចត្តាឡីស័កនៅទីតាំងដដែល។ កូដិករ បានរាយការណ៍ថា ទីតាំងចត្តាឡីស័កនោះ ពុំមានទឹកគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ប្រើប្រាស់និងបរិភោគ ឬកន្លែងសម្រាប់សម្រាកគ្រប់គ្រាន់នោះទេ ។ នៅថ្ងៃទី ២៣ ខែកុម្ភៈ កូដិករចំនួន ៥១ នាក់បន្ថែមទៀត ដែលរួមមានស្ត្រី ៤១ នាក់ និងបុរស ១០ នាក់ ត្រូវបានបង្ខំឱ្យទៅកាន់មណ្ឌលចត្តាឡីស័កដដែលនោះ។ ក្នុងចំណោមកូដិករដែលនៅមណ្ឌលចត្តាឡីស័កទាំងនោះ មិនមានកូដិករណាម្នាក់ ត្រូវបានដោះលែងឱ្យត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញនៅឡើយទេ គិតចាប់តាំងពីថ្ងៃអង្គារ ទី ២២ មក

ម៉្លោះ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ កូដិករដែលជាប់នៅមណ្ឌលចត្តាឡីស័កទាំងនោះ នឹងត្រូវអាជ្ញាធរបង្ខំឱ្យបង់ប្រាក់ពិន័យចំនួនរហូតដល់ ២លានរៀល (៥០០ ដុល្លារ) ក្នុងម្នាក់ ។

ជាមួយគ្នានេះដែរ សមាជិកនិងថ្នាក់ដឹកនាំនៃសហជីពទ្រទ្រង់សិទ្ធិការងារបុគ្គលិកកម្ពុការខ្មែរនៃក្រុមហ៊ុនណាហ្គាវើលដ៍ (LRSU) ចំនួន ១១ នាក់ ក្នុងនោះមានស្រ្តី ៧ នាក់ ត្រូវបានចាប់ខ្លួន ចាប់តាំងពីខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ មកហើយ នៅពេលដែលអ្នកទាំងនោះអនុវត្តសេរីភាពក្នុងការធ្វើកូដិកម្មហិរិដ្ឋា ។ បច្ចុប្បន្នអ្នកទាំង ១១ កំពុងស្ថិតនៅក្រោមការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នរង់ចាំសវនាការ ។ ស្រ្តីទាំង ៧ នាក់នេះ ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពី បទញុះញង់ឱ្យប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ជាអាទិ៍ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយពួកគេប្រឈមនឹងការជាប់ពន្ធនាគាររយៈពេល២ឆ្នាំ ដែលមានសភាពចង្អៀតណែន ប្រសិនបើត្រូវបានផ្តន្ទាទោស ។

ទង្វើហិរិដ្ឋាប្រឆាំងទៅលើស្រ្តី ដែលបង្កដោយគូអង្គរដ្ឋ ការអនុវត្តវិធានការកូវីដ ១៩ ដោយមិនត្រឹមត្រូវ និងការប្រើប្រាស់ស្ថាប័នតុលាការដើម្បីបំបិទសេរីភាពក្នុងការធ្វើកូដិកម្មហិរិដ្ឋា គឺមិនសមហេតុផល និងខុសច្បាប់ ក្រោមច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ។ ជាពិសេស ទង្វើទាំងនេះបានរំលោភបំពានទៅលើសិទ្ធិដែលមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញស្តីពីការជួបជុំ និងប្រមូលផ្តុំដោយសន្តិវិធី និងសិទ្ធិនានា នៃអនុសញ្ញារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងលើស្រ្តីភេទ (ស៊ី ដ) ដូចដែលបានបកស្រាយនៅក្នុងអនុសាសន៍ទូទៅរបស់គណៈកម្មាធិការ ស៊ី ដ លេខ ៣០ និង ៣៥ ។

ការរំលោភបំពានទៅលើសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ស្រ្តី នៅតែបន្តកើតមានឡើងច្រើននៅក្នុងប្រទេស ដោយមានស្រ្តីជាច្រើន បានរាយការណ៍អំពីអារម្មណ៍ដែលមានសេរីភាព តិចជាងបុរស ក្នុងការប្រើប្រាស់សិទ្ធិជាមូលដ្ឋានក្នុងការបញ្ចេញមតិ និងការជួបជុំគ្នា ។ ស្រ្តីក៏បានទទួលរងផលប៉ះពាល់ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ពីការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ១៩ ផងដែរ ដោយសារតែឧស្សាហកម្មដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងជាងគេរួមមាន វិស័យសេវាកម្សាន្តនិងបដិសណ្ឋារកិច្ច មានចំនួនស្រ្តីច្រើនជាងវិស័យផ្សេងៗទៀត ដែលមានបុគ្គលិកភាគច្រើនជាស្រ្តីកំពុងធ្វើការងារ ។ ស្រ្តីទាំងនោះ តែងតែទទួលរងនៅអំពើហិរិដ្ឋាដោយផ្អែកលើភេទ ។ នៅក្នុងស្ថានភាពនេះ ស្រ្តីត្រូវតែទទួលបានការការពារ និងគាំទ្រឱ្យកាន់តែច្រើនជាងមុន ហើយក្រុមសង្គមស៊ីវិល និងអាជ្ញាធរដ្ឋមិនត្រូវរក្សាភាពស្ងៀមស្ងាត់ចំពោះទង្វើហិរិដ្ឋាទាំងនោះទេ ជាពិសេសនៅពេលដែលអំពើហិរិដ្ឋាទាំងនោះ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយក្រុមអាជ្ញាធររដ្ឋមួយចំនួន ។

យើងខ្ញុំ សូមរំលឹកដល់រាជរដ្ឋាភិបាល អំពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួនក្នុងការអនុវត្តអនុសញ្ញា ស៊ី ដ និងអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការចាប់ពីកថាខណ្ឌទី ៩ កាលពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ដែលធានាពេញលេញ នូវសិទ្ធិរបស់អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សជាស្រ្តី អ្នកដឹកនាំសហជីព សកម្មជនបរិស្ថាននិងដីធ្លី និងសមាជិកគណបក្សជំទាស់ ជាពិសេសសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការជួបជុំ ប្រមូលផ្តុំ និងបញ្ចេញមតិ ដោយមិនមានការរំលោភបំពាន តាមដានត្រួតពិនិត្យចាប់ពីរុទ្ធ និងរឹតត្បិតមិនត្រឹមត្រូវនានា ។ យើងខ្ញុំ សូមអំពាវនាវឱ្យអាជ្ញាធរបញ្ឈប់ការរឹតត្បិតសេរីភាពរបស់ស្រ្តី ដើម្បីឱ្យពួកគេបន្តធ្វើកូដិកម្មដោយសន្តិវិធី និងប្រើប្រាស់សិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេដោយគ្មានការរើសអើង និងសូមអំពាវនាវឱ្យមានការដោះលែងជាបន្ទាន់និងដោយឥតលក្ខខណ្ឌចំពោះសមាជិក និងថ្នាក់ដឹកនាំសហជីពទាំងអស់ដែលត្រូវបានចាប់ដាក់ពន្ធនាគារ ព្រមទាំងទម្លាក់ចោលបទចោទទាំងអស់ប្រឆាំងនឹងពួកគេ ។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមនេះ គាំទ្រដោយ ៖

- ១. អង្គការអាក់សិនអេតកម្ពុជា (ActionAid Cambodia)
- ២. សមាគមគាំពារស្ត្រីងាយរងគ្រោះ (ASVW)
- ៣. អង្គការបន្ទាយស្រី (Banteay Srei)
- ៤. អង្គការអភិវឌ្ឍន៍សំលេងសហគមន៍ (BCV)
- ៥. សហភាពការងារកម្ពុជា (CLC)
- ៦. មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (CCHR)
- ៧. មជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជាដើម្បីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯករាជ្យ (CCIM)
- ៨. សហព័ន្ធសហជីពកម្មករចំណីអាហារ និងសេវាកម្មកម្ពុជា (CFSWF)
- ៩. សមាគមការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា (ADHOC)
- ១០. សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿននិងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ (LICADHO)
- ១១. បណ្តាញយុវជនកម្ពុជា (CYN)
- ១២. អង្គការកម្ពុជាដើម្បីជួយស្ត្រីមានវិបត្តិ (CWCC)
- ១៣. មជ្ឈមណ្ឌលសម្ព័ន្ធភាពការងារ និងសិទ្ធិមនុស្ស (សង់ត្រាល់)
- ១៤. សមាគមសម្ព័ន្ធសហគមន៍កសិករកម្ពុជា (CCFC)
- ១៥. គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា (ខុមហ្វ្រែល)
- ១៦. អង្គការយេនឌ័រនិងអភិវឌ្ឍន៍ដើម្បីកម្ពុជា (GADC)
- ១៧. សមាគមប្រជាធិបតេយ្យឯករាជ្យ នៃសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ (IDEA)
- ១៨. សហព័ន្ធសហជីពឯករាជ្យ (INTUFE)
- ១៩. អង្គការក្លាហាន (Klahaan)
- ២០. គណៈកម្មាធិការអព្យាក្រឹត និងយុត្តិធម៌ដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងត្រឹមត្រូវ (និកហ្វិក)
- ២១. អង្គការសមាគមជាងត្នោត (STT)
- ២២. គណៈកម្មាធិការនៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីអនុសញ្ញាលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃ ការរើសអើងលើស្ត្រី (NGO-CEDAW)
- ២៣. អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ស្ត្រីក្រីក្រក្នុងទីក្រុង (UPWD)
- ២៤. អង្គការនារីដើម្បីសន្តិភាព (WPM)
- ២៥. អង្គការកម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍ ធនធានយុវជន (YRDP)
- ២៦. សហគមន៍ដីធ្លី ១៩៧ (កោះកុង)
- ២៧. សហគមន៍អមលាំង (កំពង់ស្ពឺ)
- ២៨. សហគមន៍ដីធ្លីអណ្តូងត្របែក (ស្វាយរៀង)
- ២៩. សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចអាវ៉ែង (កោះកុង)
- ៣០. សហគមន៍បឹងប្រាំ (បាត់ដំបង)
- ៣១. សហគមន៍បុស្សស្នារ (ត្បូងឃ្មុំ)

- ៣២. សហគមន៍ដីធ្លីដីខលើ (កោះកុង)
- ៣៣. សហគមន៍ទ្រទ្រង់ធម្មជាតិ (ពោធិ៍សាត់)
- ៣៤. សហគមន៍ដក់ពរ (កំពង់ស្ពឺ)
- ៣៥. បណ្តាញយេនឌ័រ និងអភិវឌ្ឍន៍ដើម្បីកម្ពុជា (GADNet)
- ៣៦. សហគមន៍កំព្រឹស (ត្បូងឃ្មុំ)
- ៣៧. សហគមន៍ឃ្នាំងទឹក៧៨ (សៀមរាប)
- ៣៨. សហគមន៍ជនជាតិភាគតិចគួយ (ព្រះវិហារ)
- ៣៩. សហគមន៍ដីធ្លីខេត្តប៉ៃលិន
- ៤០. សហគមន៍អូរវាល្លីព្រៃង (បាត់ដំបង)
- ៤១. សហគមន៍ពាមរស់ (កំពង់ស្ពឺ)
- ៤២. សហគមន៍ដីធ្លីភូមិសិលាខ្មែរ (បន្ទាយមានជ័យ)
- ៤៣. សហគមន៍ព្រៃឡង់ (កំពង់ធំ)
- ៤៤. សហគមន៍ដីធ្លីព្រៃពាយ (កំពត)
- ៤៥. សហគមន៍ស្មីសាមគ្គី (កំពង់ស្ពឺ)
- ៤៦. សហគមន៍ព្រៃឈើទេសចរណ៍ទឹកធ្លាក់ស្រែអំពិល (កំពង់ឆ្នាំង)
- ៤៧. សហគមន៍ស្រែប្រាំង (ត្បូងឃ្មុំ)
- ៤៨. សហគមន៍ដីធ្លីតានូន (កោះកុង)
- ៤៩. សហគមន៍ថ្មដា (ពោធិ៍សាត់)
- ៥០. សហគមន៍ទន្លេ (ត្បូងឃ្មុំ)
- ៥១. សហគមន៍ត្រពាំងព្រីង (ត្បូងឃ្មុំ)